

Dosarul nr. 3r-278/21

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Bostan, V. Negru, G. Dașchevici)

DECIZIE

30 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând recursul depus de Gorizdra Valentin,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Gorizdra Valentin împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la
contestarea actelor administrative,

împotriva încheierii din 22 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
acordat termen pentru lichidarea neajunsurilor și încheierii din 23 iulie 2021 a Curții
de Apel Chișinău, prin care acțiunea a fost declarată inadmisibilă,

c o n s t a t ă :

La 21 iulie 2021 Gorizdra Valentin a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la acțiunile (inacțiunile) și actele
Comisiei Electorale Centrale nr. 5178, 5179, 5180, 5181, 5182 din 19 iulie 2021 prin
care s-a încălcat dreptul reclamantului de a participa la gestionarea afacerilor de stat
și dreptul de a alege și a fi ales.

Prin încheierea din 22 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost stabilit
reclamantului Gorizdra Valentin termen până la data de 23 iulie 2021, ora 09:00,
pentru înlăturarea neajunsurilor stabilite și anume: prezentarea în adresa Curții de
Apel Chișinău (cu sediul: mun. Chișinău, str. Teilor, 4), a cererii de chemare în
judecată traduse în limba de stat, semnată olograf sau expedierea prin intermediul
poștei electronice la adresa instanței cac@justice.md a cererii de chemare în judecată
depuse cu respectarea prevederilor Legii privind semnătura electronică și
documentul electronic nr. 91 din 29 mai 2014 și copia buletinului de identitate al
reclamantului.

A fost explicat reclamantului că cererea de chemare în judecată urmează a fi
prezentată în Secția Monitorizare și Relații Publice a Curții de Apel Chișinău (mun.
Chișinău, str. Teilor, bir. 5, et. 2) sau prin intermediul poștei electronice a instanței
cac@justice.md, într-un număr egal cu participanții la proces și o copie pentru
instanță. A fost comunicat reclamantului Gorizdra Valentin că, în cazul în care în

termenul indicat nu vor fi înlăturate neajunsurile menționate, instanța va examina din oficiu admisibilitatea acțiunii, fără ședință de judecată.

Prin încheierea din 23 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarată inadmisibilă acțiunea lui Gorizdra Valentin pe motiv că acesta nu a lichidat neajunsurile indicate în încheierea sus-enunțată în partea ce ține de prezentarea cererii de chemare în judecată traduse în limba de stat, în temeiul prevederilor art. 207 alin. (2) lit. h) Cod administrativ.

La 23 iulie 2021, Gorizdra Valentin a depus recurs împotriva încheierii din 22 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău și încheierii din 23 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierile contestate, considerându-le ilegale și neîntemeiate, fiind pasibile de casare.

Astfel, a relatat că instanța de judecată în mod eronat a declarat acțiunea inadmisibilă pe motiv că nu au fost lichidate neajunsurile indicate în partea ce ține de prezentarea cererii de chemare în judecată traduse în limba de stat, fiind încălcat în așa fel dreptul la un proces echitabil, or cererea a fost prezentată în limba maternă-limba rusă care în conformitate cu legislația în vigoare are statutul de limbă de comunicare interetnică și se aplică în diverse domenii ale vieții statului și societății.

Recurentul a solicitat admiterea recursului și anularea încheierii din 22 iulie 2021 și 23 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

La 29 iulie 2021, prin intermediul poștei electronice copia recursului depus de Gorizdra Valentin a fost notificată Comisei Electorale Centrale cu explicarea dreptului de a depune referință (f. d. 57, vol. II), însă intimatul nu și-a valorificat acest drept și nu a depus referință.

În conformitate cu art. 74 alin. (6) Cod electoral, împotriva hotărârii instanței de judecată poate fi depus un apel în termen de o zi de la pronunțare, iar împotriva deciziei instanței de apel - un recurs în termen de o zi de la pronunțare.

Astfel, recursul depus la 23 iulie 2021 de Gorizdra Valentin, este în termen.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

La caz, completul nu consideră oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece argumentele recurentului au fost expuse cu suficientă claritate.

Examinând recursul, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierilor contestate, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că obiectul recursului vizează legalitatea încheierii din 22 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost acordat termen pentru lichidarea neajunsurilor și încheierii din 23 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a

fost declarată inadmisibilă acțiunea lui Gorizdra Valentin pe motiv că acesta nu a lichidat neajunsurile indicate în încheierea sus-enunțată în partea ce ține de prezentarea cererii de chemare în judecată traduse în limba de stat, în temeiul prevederilor art. 207 alin. (2) lit. h) Cod administrativ.

La caz, verificând legalitatea încheierilor date, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că acestea sunt adoptate în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței de judecată la examinarea admisibilității acțiunii în contencios administrativ.

Astfel, pornind de la prevederile art. 189 alin. (1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Conform art. 207 alin. (1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ.

În corespundere cu alin. (2) lit. h) din același articol, acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

Conform art. 213 Codul administrativ, dacă cererea de chemare în judecată nu corespunde prevederilor art. 211 alin. (1) și (2) și ale art. 212 alin. (1), judecătorul stabilește reclamantului un termen pentru înlăturarea neajunsurilor. Dacă reclamantul a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanță, cererea se consideră depusă la data inițială.

La rândul său, art. 216 alin. (1) lit. d) Cod administrativ, stipulează că pentru pregătirea dezbaterilor judiciare, judecătorul sau, în cazul instanței colegiale, judecătorul raportor efectuează următoarele acțiuni: efectuează orice alte acte de procedură necesare pentru examinarea cauzei de contencios administrativ, după posibilitate într-o singură ședință de judecată.

Iar potrivit art. 219 alin. (2) din Codul administrativ, instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Din actele cauzei se atestă că Gorizdra Valentin a depus cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la acțiunile (inacțiunile) și actele Comisiei Electorale Centrale nr. 5178, 5179, 5180, 5181, 5182 din 19 iulie 2021 prin care s-a încălcat dreptul reclamantului de a participa la gestionarea afacerilor de stat și dreptul de a alege și a fi ales.

Curtea de Apel Chișinău, constatând că acțiunea nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) din Codul administrativ, a fost acordat termen reclamantului până la data de 23 iulie 2021, ora 09:00, pentru înlăturarea neajunsurilor stabilite și anume: prezentarea în adresa Curții de Apel Chișinău (cu sediul: mun. Chișinău, str. Teilor, 4), a cererii de chemare în judecată

traduse în limba de stat, semnată olograf sau expedierea prin intermediul poștei electronice la adresa instanței cac@justice.md a cererii de chemare în judecată depuse cu respectarea prevederilor Legii privind semnătura electronică și documentul electronic nr. 91 din 29 mai 2014, copia buletinului de identitate a reclamantului. A fost explicat reclamantului că cererea de chemare în judecată urmează a fi prezentată în Secția Monitorizare și Relații Publice a Curții de Apel Chișinău (mun. Chișinău, str. Teilor, bir. 5, et. 2 sau prin intermediul poștei electronice a instanței cac@justice.md, într-un număr egal cu participanții la proces și o copie pentru instanță. A fost comunicat reclamantului Gorizdra Valentin că, în cazul în care în termenul indicat nu vor fi înlăturate neajunsurile menționate, instanța va examina din oficiu admisibilitatea acțiunii, fără ședință de judecată.

Reclamantul s-a conformat în parte indicațiilor instanței din încheierea din 22 iulie 2021, prezentând cererea de chemare în judecată cu semnătura olografă și anexând copia buletinului de identitate.

Însă, în partea ce ține de prezentare cererii de chemare în judecată traduse în limba de stat, încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 iulie 2021 a rămas neexecutată.

Prin încheierea din 23 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost declarată inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de Gorizdra Valentin pe motiv că acesta nu a lichidat neajunsurile indicatele în partea ce ține de prezentarea cererii de chemare în judecată traduse în limba de stat, în temeiul prevederilor art. 207 alin. (2) lit. h) Cod administrativ.

În această ordine, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ constată că în termenul stabilit de instanța de judecată, reclamantul Gorizdra Valentin nu a înlăturat neajunsurile, ceea ce în mod justificat a generat declararea inadmisibilității acțiunii.

În conformitate cu dispozițiile art. 26 din Codul administrativ, limba de procedură în fața autorităților publice și a instanțelor de judecată competente este cea prevăzută de legislație.

La caz, completul constată că Gorizdra Valentin a depus acțiunea la 21 iulie 2021 într-o altă limbă decât limba oficială în care se desfășoară procesul, fără a anexa traducerea acesteia în limba de stat.

În acest sens, completul remarcă că prin Hotărârea nr. 17 din 4 iunie 2018 a Curții Constituționale a Republicii Moldova a fost constatată desuetudinea Legii nr. 3465 din 1 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești. Curtea a notat că potrivit art. 74 alin. (1) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, efectul constatării desuetudinii unei legi presupune încetarea acțiunii sale, tot așa cum se întâmplă în cazul abrogării ei.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că unul din principiile fundamentale ale procesului judiciar, este principiul limbii oficiale de procedură, care este consacrat în art. 118 din Constituție.

Astfel, prevederile conținute în art. 118 din Constituție, sunt necesare pentru asigurarea respectării drepturilor și libertăților constituționale ale cetățenilor în

condițiile egalității depline în fața legii. Reglementările invocate au fost reluate și incorporate în textul legilor procedurale, fiind coroborate cu tratatele internaționale, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care nu impun condiții privind limba în care se desfășoară procesul, prezumând că ședința de judecată se desfășoară în limba națională a statului.

Conform art. 13 din Constituție, limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine, care în lumina Hotărârii Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 36 din 5 decembrie 2013, urmează a fi înțeleasă ca limba română. Caracterul oficial al limbii instituie, obligativitatea utilizării acesteia în raporturile cetățenilor cu autoritățile statului, în această limbă fiind redactate și aduse la cunoștința publică toate actele oficiale ale statului.

Din cele menționate, rezultă că procedura judiciară poate fi efectuată în altă limbă, însă documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în limba prevăzută de legislație, iar cetățenii care nu posedă sau nu vorbesc limba prevăzută de legislație, au dreptul să se exprime în limba maternă în cadrul procedurilor judiciare, chiar și în ipoteza în care cunosc limba de stat, fiind un beneficiu legal acordat acestora.

Prin urmare, contrar argumentelor recurentului, instanța corect a reținut că Gorizdra Valentin, contrar prevederilor art. 26 Cod administrativ, a depus cererea de chemare în judecată într-o altă limbă decât cea prevăzută de legislație, fără a anexa traducerea cererii de chemare în judecată și nu a lichidat neajunsul în termen acordat prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 iulie 2021.

Or, atunci când cererea de chemare în judecată este redactată într-o altă limbă decât cea prevăzută de legislație, prin prisma art. 207 alin. (2), coroborat cu art. 26 Cod administrativ, este aplicabilă sancțiunea procedurală sub forma inadmisibilității acțiunii înaintate.

În context, este de notat că potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Sub acest aspect, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ remarcă și faptul că Gorizdra Valentin a cunoscut despre necesitatea înlăturării neajunsurilor depistate, având obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță, fapt ignorat cu desăvârșire, care în consecință a generat inadmisibilitatea acțiunii.

Din considerentele menționate, și având în vedere faptul că încheierile Curții de Apel Chișinău sunt legale, iar argumentele invocate sunt neîntemeiate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierile contestate.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție
d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Gorizdra Valentin.

Se menține încheierea din 22 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 23 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Gorizdra Velentin împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la contestarea actelor administrative.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Nina Vascan